

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojše številke 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 45.

V Ptuj v nedeljo dne 13. decembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Na Poljskem in v Galiciji smo dosegli rama ob rami z nemško armado velike zmage. — Rusi se pomikajo nazaj. — Nemci so zavzeli rusko mesto Lodz. — Srbska premagana armada se zopet zbira in skuša nanovo upirati, pa brezuspešno. — Velikanska borba na Francoskem in v Flandriji še ni odločena. — Turčija dosega počasi proti Rusom in v Egiptu prav lepe zmage.

Jasni se, — rama ob rami udarili so nemški in avstro-ogrski vojaki ruskega sovražnika, ki je hotel s svojo velikansko premočjo našo monarhijo preplaviti. Najpomembnejša zmaga v zadnjih bojih, ki so nam prinesli zopet ogromne množine vjetih in zaplenjenih topov ter drugega vojnega materiala, je na vsak način zavzete rusko-poljskega mesta L o d z. To mesto je važno zaradi tega, ker je jako pomembno železniško središče; pa tudi samo ob sebi je kot eno največjih industrijskih krajev na svetu velike važnosti. Tako se pomikata polagoma nemška in avstro-ogrška armada proti Varšavi, kjer se bode pač odločilna bitka zapričela.

V teh razmerah je upiranje Rusov v vzhodni Galiciji, na Ogrskem in sploh v Karpatih mnogo manjšega pomena, kajti odločitev bode na severu padla. Sploh pa napredujemo tudi v Karpatih.

Kar se tiče Srbije, je zavzetje Belgrada napravilo globoki utis na kraljemorilsko armado, ki je vedno računala na pomoč zahrbtnje Rusije. Prodiranje naših krasnih regimentov proti srbskemu jugu se izvršuje po programu in z železno doslednostjo. Seveda se Srbi zbirajo in v utrjenih postojankah vedno na novo upirajo. Ali v srcu čutijo pač že sami, da je partija zanje izgubljena in da bodejo morali prav kmalu orožje odložiti.

Gigantovska borba med glavno močjo Nemčije in z raznimi divjaškimi narodi združenimi Angleži, Francozi in Belgijci na Francoskem in v Flandriji še ni odločena. Ali tudi tam zavze-

majo Nemci korak za korakom sovražniku zemljo. Smelo se zamore tedaj upati, da bode v kratkem zasedena tista morská ožina med Anglijo in Francosko, čez katero bodejo kroglice težke nemške artiljerije pošiljale kramarjem Londona svoje železne pozdrave . . .

Prav lepo nam pomaga tudi Turčija, ki nam je našo zvestobo zopet z zvestobo poplačala. Ravno tako v Egiptu proti Angležem kakor tudi v Kavkazu in ob rusko-turški meji sploh dosegli so Mohamedovi pristaši lepe zmage.

Z jasnimi očmi gledamo tedaj lahko v bodočnost, ki nam mora prinesiti zaželjeno zmago!

Kako so naše čete v Belgrad vkorakale.

B u d i m p e š t a. „Az Est“ poroča: Belgrad smo zasedli v sredo jutraj po splošnem napadu od vseh štirih strani. Pred tem napadom se je vršil dva dni zaporedoma artiljerijski boj. Srbska artiljerija na hribu Avalu je kmalu utihnila. Naše kolone od Obrenovca so pričele prodirati že v ponedeljek. Naše čete tostran Save in Donave so prišle na srbsko stran na splavih, čolnih, po železnem mostu in pontonih. Ko je solnce vželo, so bili naši vojaki že na belgrajskih cestah. Ko so na konaku razobesili avstrijsko zastavo, je nastalo med vojaki velikansko navdušenje. Pred kraljevo palačo so črnovojniki peli in se objemali od veselja. Vojaki so peli po cestah cesarsko pesem. Mesto v celoti vsled obstreljevanja ni posebno poškodovano. Le tu in tam ima kaka hiša večje poškodbe.

Hudi boji v zahodni Galiciji.

K. B. Dunaj, 8. decembra. Uradno se razglša:

8. decembra popoldne.

Boji na zahodnem Galiskem so postali hujši. Naši vojaki so pričeli napade zdaj tudi od zahoda. Prepodili so sovražnika iz njegovih postojank Dobczyce-Wieliczke. Lastni napad traja naprej. Številno vjetih sovražnikov se še ne more pregledati. Doslej se je odposlalo čez 5.000 vjetih Rusov, med njimi tudi 27 oficirjev.

Na Poljskem bili so ponovljeni napadi Rusov v prostoru južno-zahodno Piotrkova od naših in nemških vojakov povsod zavrnjeni.

V Karpatih se ni dogodilo ničesar pomembnega.

Namestnik šefa generalštaba:

v. Höfer, generalmajor.

Rusija odrezana od svetovnega prometa.

V nekaj dneh bo Rusija popolnoma odrezana od ostalega sveta. Odkar so zavladali Nemci na Vzhodnem morju in so Turki zaprli Dardanele, je Arhangelsk edina luka ogromnega cesarstva za uvoz in izvoz. Sedaj je ondi zavladal hud mráz in morje hitro zmrzuje. Vsa prizadevanja Angležev, da bi pomagali Rusom proti tej prirodni sili, so ostala jalova. Belo morje se upira tudi najmočnejšim ledolomcem, s katerimi bi ga radi ohranili plovnega na ta način, da sproti lomijo led. Morje tako hitro in globoko zamrzuje, da bo v nekaj dneh ustavljen

ves promet in bo veliko ladij ostale zagodenih v ledu. To ne bo hud udarec samo za Rusijo, marveč tudi za Anglijo, ki je preko te luke dobivala za svoje 44 milijonsko prebivalstvo velik del svojih potrebščin, posebno pa žito, drva in jajca. Za Rusijo je ta izvoz naravnost življenjskega pomena. Sedaj, ko zamrzne ta luka, bo ruski izvoz in inozemstvo popolnoma prenehal, kajti izvoz preko Vladivostoka in Kjahte ne prihaja v poštev za evropska tržišča, vrhu tega je pa tudi Vladivostok skozi 4 mesece na leto zamrznjen. Najjužnejšo rusko luko v Vzhodnem morju, Libavo, so nemške ladje nedavno popolnoma zaprle, tako da od ondi ne more nobena ladja niti sredi temne noči. V Rusijo torej iz inozemstva ne bo prihajal noben denar več.

V avtomobilu v Karpatih.

Neki graški avtomobilist pripoveduje o svojem posetu v Karpatih to-le: Več kakor meter visoko pokriva sneg razsežno fronto gozdnih Karpatov, kjer se vrše sedaj ljuti boji med našimi vojaki in Rusi. Trinajst dni že poskuša sovražnik forcirati najvažnejše prelaze, kolikor pa je meni znano, je bil povsod z velikimi izgubami na mostvu in materijalu zavržen. Pred kratkim sem dobil nalog, prinesiti poveljniku nekega polka važno poročilo. Pri tej priliki sem imel priložnost seznaniti se nekoliko z obrambnimi napravami na nekem prelazu. Vožnja do prelaza je bila vsled visokega snega in nekaterih zledenelih mest zelo težavna. Večkrat sem bil v nevarnosti, da se ponesečim. Poleg tega imeli smo 12° do 16° mraza in hud veter. Komaj sem dospel na gorski greben, že sem videl eno težko in eno poljsko baterijo havbic, obe globoko zakopani v močnih pozicijah, na vse strani zavarovani. Videl sem vse polno žičnih zaprek in drugih varnostnih naprav, tako da sem se čutil popolnoma varnega. Mnogo Rusov je v teh zaprekah že obviselo. Samo kot vjetniki ali pa mrtvi so prišli od tod. Ker od baterije naprej z avtomobilom nisem več mogel priti, sem pustil avtomobil tam ter odšel peš k poveljniku. Ko sem dospel do poljskih kuhinj, so mi povedali, da se nahaja poveljnik v sprednjih vrstah. Te niso mogle biti več daleč. Slišati je bilo pokanje pušk in kako so se lomile veje, če je zadel, kaka kroglja. Ni mi preostajalo drugega, kakor da sem se splazil tja, kamor sem bil namenjen, pri tem so žvižgale kroglje v vseh legah nad mojo glavo. Ustavil sem in pazljivo premotril bojno črto, kjer sem tudi kmalu zapazil poveljnika. Skok in tek in bil sem pri njem ter mu izročil povelje. Naši niso bili globoko zakopani, zato niso imeli dosti časa in je tudi kopanje v trdi, zmrzli zemlji zelo težavno. Pod takimi razmerami mora biti vsak vesel, če si nakopiči nekaj zemlje, da se mora za njo skriti. Del čet je ležal sploh tudi brez takih kritij v ognju in vendar so ti streljali mirno in počasi kakor na strelišču. To mirnost sem resnično občudoval. Ko sem se vračal, se je že nočilo, streljanje je ponehalo, zadnjikrat so zagodle havbice, ki so tu in tam zadele še svoj cilj. S poveljnikom sva odšla v neko planinsko kočo, mostvo je postavilo šotore in videl sem, kako so prihajali polni kotli. Večerja črna kava in kruh, je šla mostvu očividno v slast. Ker se v megli nisem mogel odpeljati, sem se vrnil k mostvu, ki me je takoj, predno sem mogel sestiti, prosilo za cigarete. Razdelil sem vse, kar sem imel seboj. Končno sem zaspal. Le zdaj pa zdaj sem slišal, kako so prihajale in odhajale patrolje. Ob 5. zjutraj me je vzbudilo pokanje pušk in me spomnilo, da se moram vrniti.

Ruska sodba o naših bojih v Srbiji.

„Reichspost“ prinaša sodbo nekega ruskega vojnega poročevalca o naši armadi v Srbiji. V svojem članku v „Russkijih Vjedomostih“ pravi: Kakor moramo občalovati polom Srbije in kakor občudujemo ebupno hrabrost, s katero se branijo naši prijatelji proti zavojevalcu, zasluži ta besedo priznanja. Kar dosega general Potiorek na jugu, ni, da bi pohodil sovražnika z numerično premočjo, marveč strategična umetnost,

ki jo bo v vojni zgodovini treba študirati. Odločni nastop v nemškem stilu ima to prednost, da po možnosti hrani materijal. Pač bi bil mogel sedaj zasedene točke zasesti že mnogo prej, če bi bil le to nameraval. Če vidimo, kako njegove čete prodirajo vedno naprej, vsak dan za znaten kos, se godi to deloma v silnih močvirjih, v mrazu, snegu, proti heroično se boreči vojski, ki si je nabrala že v prejšnjih vojnah bogatih izkušenj in ki je pripravila vsako ped zemlje za obrambo. Potiorek je vojskovodja, ki ga lahko avstrijsko armadno vodstvo pusti na južnem bojišču poljubno delovati in to pomeni sedaj tem večjo hvalo, ker srbsko bojišče pod vladajočimi razmerami svoj pomen kot strastno bojišče vedno bolj izgublja. Našemu armadnemu vodstvu moramo le nujno nasvetovati, da pomaga Srbom, če le mogoče, bodisi diplomatično, bodisi vojsko, predno bodo reveži, ki so zvezali svojo usodo z našo, ležali izkrvavljeni na tleh.

Boji na jugu.

K. B. Dunaj, 8. decembra. — Od južnega bojišča se uradno razglša:

Sprememba naših skupin se vrši po načrtu. Posamezni poskusi sovražnika, motiti to spremembo, so bili zavrženi.

Naša ofenziva južno Belgrada napreduje prav ugodno. Tu smo vjeli 14 oficirjev in 100 mož.

Črnovice.

Vojni poročevalec „Reichspost“ poroča svemu listu: Črnovice so sedaj kakor izumrte, več kakor polovica prebivalstva je zbežalo. Še oni dan, ko so naše čete odkorakale, so bili pripravljene trije vlaki za evakuiranje, niso pa zadostovali, da bi bili sprejeli vse begunce. Naval je bil tako velik, da so se za sedeže v vozovih resnično tepli. V gneči sta bila dva otroka usmrčena. Več sto paketov in kovčkov, ki jih železnica ni mogla več spraviti naprej, je obležalo brez gospodarja na kolodvoru. Mesto izgleda silno žalostno. Že 14 dni so skoraj vse trgovine zaprte, tudi one z živili, ker je zmanjkalo blaga. Petroleja, moka, sladkorja, kave in fižola v trgovinah ni več dobiti. Tudi drv primanjkuje. Vodovod že več tednov ne funkcionira, ker je bil od Rusov tako poškodovan. Vse gostilne in kavarne so zaprte. Že dva tedna ne vozi cestna železnica. Vozniki so odšli v druga mesta, ker v Črnovicah niso mogli več eksistirati. Naborna komisija je delala prav pridno in je na dan, ko so naši odšli, končala svoje delo skoraj popolnoma. Za vojake sposobni spoznani so morali Črnovice takoj zapustiti in vstopiti k vojakom.

Ko so Rusi zasedli mesto, so bile vse ceste prazne, več trgovin so nasilnoma odprli. V Sadagori in Bojanu so Rusi usmrtili tri Žide in štiri Rusine, pristaše poslanca Vasilka. Za župana so imenovali deželnega uradnika v pokoju dr. Hostinca, za njegovega namestnika pa dr. Bodeja.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Zmožnosti ruskega vrhovnega armadnega poveljnika velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, pravijo „Dresdener N. N.“, da njihovi izvedenci v tej stroki niso cenili nikdar visoko in list je mnenja, da so zadnji dogodki v polni meri dokazali, da ni kos svoji voditeljski nalogi. Veliki knez je z dušo in telesom vojak, vendar ni vsak vojak vsposobljen prevzeti vodstvo milijonske vojske. Rojen je bil 18. novembra 1856 kot najstarejši sin velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, ki ga je postavil njegov brat car Aleksander II. v vojski proti Turčiji leta 1877 na čelo Donavske armade, kjer pa je bil le po imenu vrhovni poveljnik. Njegov oče je zapravljal baje vse svoje premoženje ter je umrl leta 1891; že delj časa mu je bil omračen um. Mati sedanjega vrhovnega armadnega poveljnika je bila rodom vojvodinja Oldenburška in je umrla leta 1900. Njen sin je bil v prvi vrsti vojaško vzgojen ter je bil leta 1877 pridržen štabu generala Radetzkega. Na

prelazu Šipka in pri Plevni se je odlikoval v hrabrosti ter je bil odlikovan od nemškega cesarja Viljema I. z redom pour le merite. Hitro je nato napredoval. Več let je bil polkovnik in pobočnik komander zelo aristokratskega polka garde. Takrat je podučeval sedanjega carja Nikolaja II. v jahanju in od tedaj ima na carja velik vpliv, katerega baje tudi nadkrijuje v energiji in na velikosti. Leta 1905 je izročil car velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču skoraj neomejeno oblast nad vojno močjo ter ga imenoval za predsednika deželnoobrambene svete, kmalu nato pa namesto velikega kneza Vladimirja za vrhovnega poveljnika petrogradskega vojaškega okraja. Sedaj je bil veliki knez pravi vladar v Rusiji in zdí se, da je stremil tudi za tem, da bi dosegel tudi imenoma najvišjo moč. To se je moglo zgoditi samo s pomočjo vojne. Zato, in ne morda iz kakih drugih nagibov, morda celo iz sovraštva, je silil leta in leta k vojni. Ko so Rusi vdrli začetkom vojne v vzhodno Prusijo, se je dal baje nazivati „Veličanstvo“. Dasiravno je že on sam pretirano slavohlepen, je njegova soproga v tem pogledu še mnogo hušja.

V svojih mladih letih se je moral veliki knez Nikolaj Nikolajevič odpovedati svoji želji poročiti neko damo, ki ni bila knežjega rodu. Branil mu je car Aleksander III. Poročil se je nato leta 1907 s princeso Anastazijo Črnogorsko, ki je bila svoj čas prava krasotica. Prej se je pa morala princesa Anastazija ločiti od svojega soproga kneza Jurja Leuchtenberškega. Tako je veliki knez Nikolaj Nikolajevič svak srbskega kralja Petra I.

Kako je v osvojenih krajih.

V osvojenih srbskih krajih je v polnem teku delo, da se upostavijo redne razmere. Dospeli so veliki oddelki delavcev, večinoma iz Bosne in Hercegovine. V Šabcu so že skoro vsa dela končana in mesto dobiva vsak dan normalnejše lice. Kakor v Šabcu, tako so se tudi v drugih osvojenih mestih porazbegnili vsi obrtniki in trgovci, kar jih je pa ostalo, pa ne morejo zadostiti vsem potrebam. Zato je vojno etapno poveljstvo izdalo gotovemu številu bosenskih tvrdk obrtne izkaznice za večja mesta v osvojenem ozemlju. Nekoliko bosenskih tvrdk je že uredilo svoje delavnice, med drugim v Loznici. Železniška služba pod vodstvom uradnikov bosenskih deželnih železnic funkcionira popolnoma normalno. V osvojenih krajih je položaj popolnoma zadovoljiv, povsod vlada mir in red.

Poročilo od srede.

K. B. Dunaj, 19. decembra. Uradno se danes opoldne razglša:

Na zahodnem Gališkem se naš napad razvija.

Na Poljskem traja mir v južnem oddelku fronte še nadalje. Vedni napadi sovražnika v pokrajini okoli Petrikova so se prej kot slej nad trdnostjo zvezancev izjalovili.

Naši vojaki sami so tukaj v zadnjem tednu 2.800 Rusov vjeli.

Bolj severno nadaljujejo Nemci svoje operacije uspešno.

Namestnik generalštabnega šeta: v. Höfer, generalmajor.

Nemško poročilo od srede.

K. B. Berlin, 9. decembra (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se danes uradno razglasi:

Zahodno od Reimsa morali so nemški vojaki Pecheri-Ferme, čeprav je raz njega vihrala Genfvska zastava obstreliti in s tem požgati, ker se je z letalsko fotografijo natančno dognalo, da se tesno za Fermo neka francoska težka baterija skriva.

Francoski napadi v pokrajini Sonaina in proti krajema Varennes ter Vauquois na vzhodnem Argonskem robu bili so z izgubami

za sovražnika zavrjnjeni. V Argonskem gozdu samem smo na raznih krajih zopet zemlje pridobili. Pri tem smo napravili nekaj vjetih.

Pri večeraj poročanih bojih severno od Nancy imeli so Francozi hude izgube; naše izgube so razmeroma male.

Iz Vzhodne Pruske ni nobenih novejših poročil.

Na Severnem Poljskem stojijo naši vojaki v ozki dotiki z Rusi, ki so se v močno utrjeni postojanki vzhodno Myazge postavili. Za Lowicz se naprej borijo.

Na južnem Poljskem so avstro-ogrski in naši vojaki rama ob rami zopet uspešno napadli.

Najvišje armadno vodstvo.

Imenovanja.

K. B. Berlin, 8. decembra. „Militär-Wochenblatt“ poroča, da je bil naš prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef za šefa 2. zahodno-falskega huzarskega regimeta št. 11, šef našega generalštaba Conrad v Hötendorf pa za šefa 5. nemškega gardnega regimeta imenovan.

To je vsekakor visoko in razveseljivo odlikovanje, ki časti našo armado.

Berchtold Bethmann-Hollwegu.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. urad.) Zunanji minister grof Berchtold je poslal nemškemu državnemu kancelarju Bethmann-Hollwegu to-le brzojavko: „K pomembnemu govoru Vaše ekselence v predvečerajšnji seji državnega zbora Vas prosim, da sprejmete moje najtoplejše čestitke. Duh hrabre odločnosti za najtežje žrtve in v boga zaupajočega upanja, ki vodi slavno nam zavezano armado in brodogrje do vedno novih uspehov in ki jo deli ves nemški narod v občudovanja vredni enodušnosti s svojimi sinovi in brati, najde mogočen izraz v prisegi vztrajati do zadnjega vzdihljaja, da se ta žrtev polna vojna ne bo bojevala zaman. Ta spomina vredna manifestacija vzbuja pri vseh narodih Avstro-Ogrske, ki so navdani iste neomajne volje do zmage in zaupajo v uspeh naše pravične stvari, mogočen odmev. Zlasti pa bo naša hrabra armada, ki se s ponosom bori ob strani nemških vojnih bratov, z veseljem zadoščenjem sprejela tople priznanje svojih dejanj. — Berchtold.“

Nemški državni kancelar je nato odgovoril: „Zahvaljujem se Vaši ekselenci prav odkrito za blagohotni izraz toplega interesa na poteku od vzvišenega patriotizma prežete predvečerajšnje seje državnega zbora. Meni dane prijazne besede so me živo vzradostile ter mi zopet dobrodošlo dokazale, da gre naše skupno stremljenje za tem, zagotoviti zavezniškima monarhijama uspeh, ki je vreden velikosti uporabljene sile.“

Bethmann Hollweg.

Hrabri odločnosti voditeljev junaštva naših zavezniških čet in požrtvovalnemu sodelovanju narodov se bo, upam za gotovo, posrečilo pomagati vse ovire ter pridobiti našim zastavam končno zmago. Bethmann-Hollweg.

Kako sta ušli nemški ladji „Göben“ in „Breslau“.

Vsakdo se pač spominja, kaka senzacija je bila, ko sta nemški ladji „Göben“ in „Breslau“ začetkom meseca avgusta srečno utekli velikemu angleškemu brodogrju, ki je na nju čakalo ter se rešili v Egejsko morje. Šele sedaj se je stvar pojasnila. „Göben“ in „Breslau“ sta dne 6. avgusta morali zapustiti Mesino — blizu tam je čakalo na nju angleško brodogrje. Ravno tedaj je pa dobilo angleško brodogrje radiotelegrafično naznanilo, da je med Anglijo in med Avstrijo izbruhnila vojna in da se mora brodogrje takoj umakniti na svojo bazo, namreč na Malto. Bro-

dogrje se je seveda pokorilo temu povelju in vsled tega je bilo „Göben“ in „Breslau“ mogoče, da sta utekla. V resnici je pa vojna med Avstrijo in Anglijo bila napovedana šele šest dni pozneje. V Malti se je potem izkazalo, da je bilo radiotelegrafično povelje angleškemu brodogrju poslano z — nemške ladje „Göben“. Mogoče je to bilo le, ker je ta ladja pač imela v rokah ključ za radiotelegrafične pogovore v angleški mornarici. Seveda so Angleži ta ključ takoj premenili.

Podpora rodbinam mobilizirancev.

Dunaj, (Kor. urad) 5. decembra. V imenu kluba nemških socijalnih demokratičnih poslancev so šli danes soc. demokratični poslanci Seitz, Reumann, Domes, Pongratz in Sever k domobranskemu ministru, da mu obrazložijo pritožbe glede izvrševanja zakona o podporah rodbinam mobilizirancev in tistih, ki so poklicani na vojna dela. Minister je izjavil, da bo navedene mu slučaje dal natančno preiskati in ukrenil pomoč če bo treba. Minister je mnenja, da se zakon o podporah človekoljubno izvršuje in da se ne sme nikomur odreči podpora, kdor ima pravico do nje.

Avstrijski uvoz in izvoz.

Dunaj, 5. decembra. (Kor. ur.) Pri zunanjetrgovskem prometu avstro-ogrsko monarhije je znašal v mesecu oktobru uvoz 132.5 milijonov kron, izvoz pa 159.8 milijonov kron. Za mesec oktober izkazuje trgovska bilanca pasivum 25.5 milijonov kron, dočim je v oktobru lanskega leta znašal 32.5 milijonov kron. V primeri z lanskim letom se je torej trgovska bilanca v tem mesecu zboljšala za 7 milijonov kron.

Nemški cesar lahko obolel.

Kakor znano, nahaja se nemški cesar Viljem II. skoraj vedno na tem ali na onem bojišču. Pred kratkim bil je na Poljskem pri svoji hrabri armadi. Obiskal je pa tudi naše proti Rusiji se boreče armade. Zdaj pa poroča brzojavni urad, da je nemški cesar obolel. K sreči je bolezen le lahka. Dotično poročilo se glasi:

W. B. Berlin, 8. decembra. Nemški cesar je moral svoje za danes namerjeno odpotovanje k fronti vsled obolenja na mrzličnem bronhialnem kataru za par dni zavleči. Zamogel je pa večerj in danes predavanje generalštabnega šefa o vojnem položaju sprejeti.

Turške zmage.

K. K. Konstantinopol, 9. decembra. Od uradne strani naznanja se sledeče posameznosti glede uspehov turških vojakov v pokrajini Tšoroh.

Turški vojaški oddelki zasedli so zadnjič v pokrajini Tšoroh med rekama Bortšika in Maladitmaršal ležeče griče in so odrezali zvezo, ki jo je ruski sovražnik med zgornjo in spodnjo Adšaro napravil. Rusi so napravili obupne poskuse, da bi svojim, na nekem važnem griču v Adšaro-dolini ležečim vojakom pomoč prinesli. Ali njih poskusi so ostali brezuspešni. Eden ruskih kavaljerijskih oddelkov bil je popolnoma uničen. Hudo je trpela tudi ruska infanterija in je doživela tudi močne izgube. Močni turški oddelki, ki pripadajo koloni iz Artwina, zasedli so Šavašt; drugi turški oddelki, ki so napredovali v pokrajini Ardanuš so zopet zasedli vas Lušan. Neka tretja turška kolona prišla je v Sarator.

Zasebna poročila pravijo, da pozdravlja egiptovsko prebivalstvo turške vojake kot odrešenike od neznosnega angleškega jarma.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bo trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Svetovni pridelek premoga in železa v letu 1913.

Nedavno tega je društvo rudniških interesov za rudniški uradni okraj v Dortmundu na Nemškem izdalo pregled svetovne produkcije premoga, briket, koks in železa za leto 1913. Iz števila tega pregleda posnemamo naslednje:

Celoten svetovni pridelek premoga znaša 1350.000.000 ton (1 tona = 1000 kg) in so od te množine pridelali v najvažnejših premogovnih državah:

Angliji	292.029.361 ton
Nemčiji	278.627.496 „
Avstro-Ogrski	43.743.730 „
Pridelek koks znaša 113.000.000 ton. Od te množine prihaja na:	
Zed. države (Amerika)	42.013.000 ton
Nemčijo	32.168.000 „
Belgijo	3.450.000 „
Avstro-Ogrsko	2.584.000 „
Produkcija briket znaša 43.000.000 ton in so jih izdelali v	
Nemčiji	27.242.000 ton
Franciji	3.423.000 „
Belgiji	2.609.000 „
Avstro-Ogrski	565.000 „

Napram letu 1912 je svetovna produkcija v letu 1913 poskočila pri premogu za 105.000.000 ton, pri koksu za 600 milijonov ton in pri briketih za 3.000.000 ton.

Svetovni pridelek železne rude v letu 1913, znaša 174.000.000 ton.

Pridelale so pa železne rude:	
Zed. države (Amerika)	59.947.000 ton
Nemčija	?
Francija	21.500.000 „
Anglija	16.245.000 „
Avstro-Ogrska	?
Španska	9.861.000 „
Celotni svetovni pridelek sirovega železa znaša 80.500.000 ton, ki so ga pridelale:	
Zed. države (Amerika)	31.463.000 ton
Nemčija	19.309.000 „
Anglija	10.647.000 „
Francija	5.311.000 „
Rusija	4.735.000 „

Napram letu 1912 je svetovna produkcija železne rude poskočila v l. 1913 za 15 milijonov ton, produkcija sirovega železa pa za 4 in pol milijona ton.

Najstarejši ljudje

se ne mcrejo pri bolečinah v obrazu, šumenju v ušesih, slabosti oči, glavobolu, pomanjkanju spanja, revmatičnih, gibličnih, neuralgičnih bolečinah na boljšo pomoč spominjati, kakor na Fellerjev staro-priznani rastlinski esenčni fluid z zn. „Elza-

fluid.“ Ta odpravi bolečine, okrepča utrujene oči, osveži muskelje in živce in prinese zaželjeno mirno spanje. 12 steklenic tega po vsem civiliziranem svetu znanega in priznanega domačega sredstva pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsaplazt 241 (Hrvatsko). Priporoča se, obenem Fellerjeve milo odvajajoče

Rhabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“ naročiti, da se jih ima pri težkoti v želodcu, težavah prebave, pečenju (Sodbrennen), počasnem črevesju in zapiranju takoj pri roki. 6 škatljic stane le 4 krone 40 h franko.

kaose — — —